

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

اداره امتحانات کتبی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امتحانات کتبی خردادماه ۱۳۹۰

پاسخنامه شهرستان

رجال	موضوع :	۹	پایه :
۱۰/۳۰	ساعت :	۹۰/۳/۲۵	تاریخ :

نام کتاب: کلیات فی علم الرجال، از مشایخ الثقات تا آخر کتاب

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی:

- الذین قالوا إنَّ جعفر بن محمد - عليهما السلام - حي، لم يموت ولا يموت حتى يظهر، هم الف ۴۰۷
 - الناوسية ■
 - الخطابية
 - الجارودية
 - المغيرية
- كدام گروه، از غلات نیستند؟ د ۴۰۶
 - العلیائیة
 - الخطابية
 - الهشامية
 - الکیسانیة ■
- به نظر مصنف، مراد از «ابا بصیر» که به صورت مطلق در اسناد آمده، کیست؟ ب ۴۶۲
 - لیث بن البختری
 - یحیی بن ابی القاسم ■
 - یوسف بن الحارث البتری
 - عبد الله بن محمد الاسدی
- كدام کتاب، از کتب رجالی اهل سنت نیست؟ ج ۴۹۰
 - الجرح والتعديل
 - میزان الاعتدال
 - نقد الرجال ■
 - تهذیب التهذیب

تشریحی:

* قال النجاشی: عبد الله بن خدّاش، ابو خدّاش المهري ضعيف جداً وفي مذهبه ارتفاع. ۲۵۶

- ارتباط «و فی مذهبه ارتفاع» به قبل چیست؟ به نظر مصنف، آیا تضعیف مذکور قابل استناد است؟ علت برای تضعیف است و تضعیف شخص اگر به خاطر عقیده باشد، روایت او ضعیف محسوب نمی‌شود.

* استدلال المحدث النوری علی وثاقه کلّ من روی جعفر بن بشیر عنهم ومن رووا عنه بقول النجاشی: «كان ابو العباس بن نوح يقول: كان جعفر يلقب فقحة

العلم روی عن الثقات ورووا عنه» ولكن الظاهر أنّ العبارة غير ظاهرة في الحصر. ۲۷۹

۲. استدلال محدث نوری و اشکال مصنف بر آن را بیان کنید.

استدلال: از «روی الثقات عنه» فهمیده می‌شود تلامیذ او ثقة‌اند و از «روی عن الثقات» معلوم می‌شود که مشایخش ثقة‌اند.

اشکال: اگر جمله، دال بر حصر باشد یعنی فقط از ثقة نقل می‌کند و فقط ثقة از او نقل می‌کند، استدلال صحیح است؛ اما دلیلی بر حصر نیست.

۳. اکثر فقهای شیعه در امر امامت پس از امام صادق - علیه السلام - چه کردند؟ ۴۱۱

اول به عبد الله افطح روی آوردند عده‌ای در زمان حیات عبد الله به امامت موسی کاظم (ع) قائل شدند ولی اکثر معتقدین به عبد الله، پس از فوت وی، به امام موسی کاظم (ع) مراجعه کردند.

۴. آیا وجود علی بن محمد در اسناد کافی موجب اشکال سندی می‌شود؟ چرا؟ ۴۵۵-۴۵۲

خیر؛ چون یا علان است یا ابن ماجیلویه که هر دو ثقة‌اند.

۵. نظر سید بروجردی در مورد اسناد صدوق چیست؟ ۳۸۵

مستند صدوق کتب مشهور بوده است و در جایی که انتساب کتاب به مؤلف مشهور باشد، سند لازم نیست.

۶. به چه روایتی «روایت مضمرة» می‌گویند؟ علت اضمار چیست؟ ۴۷۲

به روایاتی گویند که به جای این که به معصوم منتهی شود به ضمیر منتهی می‌گردد، علت اضمار، تقطیع روایات است که در ابتدا به نام معصوم تصریح شده ولی در فقرات بعدی به جای نام معصوم، ضمیر آورده شده است و در تقطیع روایات، به سبب عدم تصرف در متن روایات به صورت ضمیر آورده شده است.

۷. چرا به نظر مصنف، قول نجاشی درباره کلینی (إنّ الکلینی أوثق الناس فی الحدیث وأثبتهم) بر صحّت روایات کتاب کافی دلالت نمی‌کند؟ ۳۶۴

اوثق و اثبت صفت تفضیل است که دلالت بر درجه بالای وثاقت و تثبت دارد ولی دلالتی بر صحّت روایات کتابش ندارد.

۸. آیه «وأنزلنا إلیک الذکر لتبین للناس ما نزل إلیهم» بر کدام معنای تفویض و چگونه دلالت دارد؟ ۴۲۷
بر معنای بیان علوم و احکام - آیه می‌رساند که از شؤون پیامبر (ص) علاوه بر تلاوت قرآن، تبیین آیات نیز می‌باشد.

* قال العلامة فی القسم الثانی من الخلاصة: علی بن حدید بن الحکیم لا یعول علی ما ینفرد بنقله. ۲۴۰

۹. آیا عبارت «لا یعول علی...» دلالت بر ضعف می‌کند؟ توضیح دهید.

بله؛ اگر وثاقت شخص ثابت می‌بود خبر او منفرداً نیز صحیح بود.